

Nr 24.

Av herr **Spångberg m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 3, med förslag till förordning om allmän omsättningsskatt.*

Kungl. Maj:t har förelagt riksdagen förslag till förordning om allmän omsättningsskatt. Såsom motiv för förslaget framhåller Kungl. Maj:t främst dels det statsfinansiella läget, dels nödvändigheten av konsumtionsbegränsning. Båda skälen kunna naturligtvis anses starka i en tid av statsfinansiella svårigheter och varubrist. Emellertid måste man konstatera att det finns åtskilliga medborgargrupper, vilka redan nu leva under så knappa ekonomiska omständigheter, att en ytterligare konsumtionsminskning för deras vidkommande är allt annat än önskvärd. De leva redan nu på en allt för låg levnadsstandard, som därtill hastigt försämras genom den pågående prisstegringen. I sådant läge befinner sig det stora flertalet folkpensionärer, barnrika mindre bemedlade familjer och åtskilliga andra grupper i små ekonomiska omständigheter.

Beträffande här ifrågakvarande ekonomiskt svaga konsumentgrupper torde det förhålla sig så att samhället, på grund av prisstegringen, redan fått träda hjälpande emellan. En omsättningsskatt, som drabbade så ekonomiskt svaga konsumenter, komme ovillkorligen att medföra ökat behov av socialvård med därav ökade utgifter för kommunerna. Man lär väl knappast kunna anse att omsättningsskatten därmed fyllde sitt syfte. Skulle ökad socialvård i sådana fall ej komma att lämnas, torde den påtvingade konsumtionsminskningen lätt gå ut över folkhälsan genom undernäring och därav följande klenhet och sjukdom. Allt måste göras för att förhindra en dylik utveckling. En av olägenheterna med en allmän omsättningsskatt ligger däruti att konsumenter, som redan nu befinna sig på en ur folkhälsans synpunkt för låg levnadsstandard, komma i ett ännu svårare nödläge med därav stegrade svårigheter för samhället självt.

Departementschefen framhåller ju också i propositionen nödvändigheten av att söka åstadkomma lättnader mot en allt för hård belastning för de små inkomsttagarna. I sådant syfte föreslås att vissa livsmedel undantagas beskattningen. Enligt § 2 skola sålunda mjölk, grädde, smör, margarin, potatis samt de slag av mjöl, gryn och bröd, som Kungl. Maj:t bestämmer, undantagas beskattning. Men med tanke på den senare tidens prisstegring å dessa varor och den accis som åsatts margarinet synas lättnaderna mera komma producenterna inom jordbruket än konsumenterna tillgodo. Därför torde även andra åtgärder i syfte att bringa lättnader för de ekonomiskt svagaste grupperna böra vidtagas.

Det måste anses vara ett samhällsintresse att bevara de ekonomiskt svagaste

konsumenternas köpkraft. Åtgärder att helt befria dessa från erläggande av omsättningsskatt vore därför önskvärda. Till konsumenter som sålunda skulle befrias från erläggande av omsättningsskatt torde lämpligen kunna räknas sådana, som ha en köpkraft som något överstiger folkpensionärernas.

Rent tekniskt kunna givetvis olika system tillämpas för att uppnå här önskvärda skattebefrielse. Förslagsvis kan här framhållas lämpligheten av ett system med rabattkuponger motsvarande visst beräknat belopp, som kan anses motsvara skatten på normalt inköp av skattepliktiga varor. Beloppets storlek måste ju bestämmas med hänsyn även till de varuslag som äro undantagna beskattningen. Några större svårigheter för genomförande av här åsyftade skattebefrielse torde icke uppstå. Olika metoder av rabatt- och kupongsystem, som kunna finnas vara tillämpliga, ha med fullt tillfredsställande resultat prövats inom andra näralliggande områden.

Med hänvisning till vad här anförts hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av förslaget till förordning om allmän omsättningsskatt måtte besluta om åtgärder i syfte att uppnå skattebefrielse för mindre bemedlade konsumenter i enlighet med de i motionen framförda synpunkterna.

Stockholm den 30 oktober 1940.

Aug. Spångberg.

Ernst Berg.

Bertil Andersson,
Surahammar.

Sigvard Ohlsson.

Edvin Gustafsson
i Bogla.

Märta Öberg.

I motionens syfte instämma:

H. E. Nordström
i Torsby.

Verner Karlsson
i Grängesberg.